

Dzimumu līdztiesības komitejas 46. sēde

PROTOKOLS Nr. 18

Rīgā, Zoom platformā plkst. 14.00

2024. gada 11. decembrī

Sēdi vada:

Ingus Alliks, Labklājības ministrijas (turpmāk – LM) valsts sekretārs, Dzimumu līdztiesības komitejas (turpmāk - Komiteja) vadītājs

Agnese Gaile, LM Sociālās politikas plānošanas un attīstības departamenta vadošā eksperte, Dzimumu līdztiesības komitejas vadītāja vietniece

Sēdē piedalās:

Inga Akmentiņa-Smildziņa, organizācijas “Fonds mammām un Tētiem” vadītāja

Anfisa Aleksejeva, Latvijas Jaunatnes padomes pārstāve

Dagnija Butāne, Veselības ministrijas Pārnozaru politikas koordinācijas nodaļas vecākā eksperte (aizvieto Lauru Boltāni)

Kitija Eglīte, Satiksmes ministrijas Attīstības un finanšu plānošanas departamenta Stratēģiskās plānošanas un finanšu nodaļas vecākā referente

Anete Ilves, Tiesībsarga biroja Diskriminācijas novēršanas nodaļas vadītāja

Anna Elīza Lazdiņa, Ārlietu ministrijas Starptautisko organizāciju un cilvēktiesību departamenta Cilvēktiesību nodaļas trešā sekretāre

Beata Jonite, Biedrības “Centrs MARTA” politikas koordinatore

Pēteris Leiškalns, biedrības “Latvijas Darba devēju konfederācija” sociālās drošības eksperts

Renāte Mencendorfa, Izglītības un zinātnes ministrijas Politikas iniciatīvu un attīstības departamenta vecākā eksperte

Daina Mežecka, Ziemeļvalstu Ministru padomes biroja Latvijā padomniece

Linda Naudiša, Kultūras ministrijas Sabiedrības integrācijas departamenta Sabiedrības integrācijas un pilsoniskās sabiedrības attīstības nodaļas vecākā referente

Kristīne Pakārkle, Tiesībsarga biroja Pilsonisko un politisko tiesību nodaļas juridiskā padomniece

Ronalds Petrovskis, Iekšlietu ministrijas Nozares politikas departamenta vecākais referents

Ērika Todjēre, Valsts Kancelejas Cilvēkresursu politikas nodaļas vadītāja

Kristīne Šļujeva, Latvijas pārstāvja starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās biroja vadītāja (aizvieto Anitu Aigu Bērziņu)

Jānis Šnakšis, Zemkopības ministrijas Starptautisko lietu un stratēģijas analīzes nodaļas vadītājs

Māra Maija Vēbere, Aizsardzības ministrijas Aizsardzības plānošanas un analīzes departamenta, Struktūras un militārā personāla attīstības plānošanas nodaļas vecākā referente
Gatis Zamurs, biedrības "Tēvi" pārstāvis

Žanete Zvaigzne, Finanšu ministrijas Budžeta politikas attīstības departamenta Budžeta metodoloģijas nodaļas vadītāja vietniece

Uzaicinātie dalībnieki:

Lauris Bokišs, LM projekta "Vienlīdzīgu iespēju un nediskriminācijas veicināšana" vecākais eksperts

Diāna Jakaite, LM Valsts sekretāra vietniece

Ilva Kalnāja, LM projekta "Vienlīdzīgu iespēju un nediskriminācijas veicināšana" vecākā eksperte

Lelde Kēla, LM Bērnu un ģimenes politikas departamenta vecākā eksperte

Laura Kornete, Valsts kancelejas Cilvēkresursu politikas nodaļas konsultante

Deniss Kretalovs, LM projekta "Vienlīdzīgu iespēju un nediskriminācijas veicināšana" projekta vadītājs

Evija Kūla, LM Sociālās politikas plānošanas un attīstības departamenta direktora vietniece

Madara Mazjāne, LM projekta "Atbalsta instrumenti vardarbības ģimenē mazināšanai" vecākā eksperte

Annele Tetere, LM projekta "Izvērtējumi pierādījumos balstītas sociālās politikas pilnveidei" vadītāja

Sanita Vasiļjeva, LM Sociālās politikas plānošanas un attīstības departamenta direktore

Sēdē nepiedalās:

Inete Ielīte, biedrības "Latvijas Bērnu forums" valdes priekšsēdētāja

Edīte Kalniņa, biedrības "Latvijas Sieviešu nevalstisko organizāciju sadarbības tīkls" valdes līdzpriekšsēdētāja

Elita Kresse, biedrības "Latvijas Pašvaldību savienība" padomniece ārējo sakaru jautājumos

Linda Romele (aizvieto Līgu Bāriņu, arodbiedrības "Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība" biedri, Latvijas Veselības un sociālās aprūpes darbinieku arodbiedrības priekšsēdētāja vietnieci), arodbiedrības "Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība" eksperte izglītības, nodarbinātības un sociālajos jautājumos

Eva Selga, Latvijas personāla vadīšanas asociācijas valdes priekšsēdētāja

Sēdi protokolē:

Ieva Juhņēviča, LM Sociālās politikas plānošanas un attīstības departamenta vecākā eksperte

1. Darba kārtības apspriešana.

I. Alliks sanāksmes sākumā informē, ka ir notikušas Komitejas sastāva izmaiņas. Komitejā vairs nepiedalīsies Biedrība “Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūts”. Attiecīgi tika izsludināta iespēja vienam NVO pieteikties darboties Komitejā. Rezultātā Komitejai ir pievienojusies jauna nevalstiskā organizācija – vecāku organizācija “Mammām un tētiem”, kuru pārstāv organizācijas vadītāja Inga Akmentiņa-Smildziņa.

Komitejas vadītājs informē, ka ir mainījusies valsts iestāžu pārstāvība Komitejas sēdēs. Latvijas pārstāvja starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās biroju turpmāk pārstāvēs Anita Aiga Bērziņa; Izglītības ministriju pārstāvēs Renāte Mencendorfa, Zemkopības ministriju pārstāvēs Jānis Šnakšis, kā arī Aizsardzības ministriju turpmāk pārstāvēs Māra Marija Vēbere. Papildus Komitejas vadītājs informē, ka turpmāk Komitejā vairs nav pārstāvēta Tieslietu ministrija.

Komitejas vadītājs iepazīstina ar sēdes darba kārtību un jautā, vai Komitejas locekļiem ir kādi papildinājumi piedāvātajai darba kārtībai. Iebildumi vai priekšlikumi par darba kārtības papildināšanu vai maiņu netiek saņemti, tādēļ Komitejas vadītājs aicina sākt Dzimumu līdztiesības sēdi.

Vienojas:

apstiprināt darba kārtību.

2. Direktīvas, lai veicinātu līdzsvarotāku dzimumu pārstāvību biržā kotēto uzņēmumu valdēs, pārņemšanas process

Komitejas vadītājs aicina sniegt informāciju par Direktīvas pārņemšanas progresu LM Sociālās politikas plānošanas un attīstības departamenta vecāko ekspertu Ievu Juhņēviču.

I. Juhņēviča sniedz informāciju par Direktīvas pārņemšanas progresu. Latvijai savos tiesību aktos ir jāpārņem Direktīvas 2381/2022 prasības par dzimumu līdzsvara uzlabošanu biržā kotētu uzņēmumu direktoru vidū. Direktīvas mērķis ir panākt līdzsvarotāku sieviešu un vīriešu pārstāvību biržā kotēto uzņēmumu valdēs un padomēs, nosakot konkrētus pasākumus, kas mērķēti šī līdzsvara sasniegšanai līdz 2026. gada 30. jūnijam.

Latvijas pieeja, pārņemot Direktīvu, ir veidot jaunu likumu. Līdz šim darbs pie likumprojekta ir norisinājies starpinstitūciju darba grupā kopā ar Latvijas Bankas, Tieslietu ministrijas, Finanšu ministrijas, Valsts kancelejas un nevalstisko organizāciju pārstāvjiem. Oktobrī norisinājās sabiedrības līdzdalības process, kur ikvienam bija iespēja sniegt savu viedokli un komentārus par likumprojektu. Kopumā tika saņemti 10 viedokļi – pārsvarā no nozares nevalstiskajām organizācijām, kas uzsvēra nepieciešamību paplašināt likumprojekta tvērumu, attiecinot tā prasības uz plašāku subjektu loku. Līdz 12. decembrim likumprojekts atrodas starpinstitūciju saskaņošanas procesā. Pēc likumprojekta precizēšanas tas tiks iesniegts apstiprināšanai Ministru kabinetā. Pēc apstiprināšanas Ministru kabinetā likumprojekts uzsāks savu ceļu Saeimā.

Vienojas:

sniegto informāciju pieņemt zināšanai.

3. Aktuālā informācija par ES fondu līdzfinansētajiem projektiem dzimumu līdztiesības jomā

Komitejas vadītājs aicina projekta “Atbalsta instrumenti vardarbības ģimenē mazināšanai” vecāko ekspertu Madaru Mazjāni sniegt informāciju par projekta aktualitātēm dzimumu līdztiesības kontekstā.

M. Mazjāne sniedz prezentāciju par projekta “Atbalsta instrumenti vardarbības ģimenē mazināšanai” mērķi, plānotajām aktivitātēm, kā arī par projektā iekļautajiem dzimumu līdztiesības aspektiem.

Pēc M. Mazjānes prezentācijas Komitejas vadītājs aicina projekta “Vienlīdzīgu iespēju un nediskriminācijas veicināšana” projekta vadītāju Denisu Kretalovu sniegt informāciju par projekta aktualitātēm.

D. Kretalovs sniedz prezentāciju par projektā “Vienlīdzīgu iespēju un nediskriminācijas veicināšana” iekļautajām aktivitātēm, kas veicinās dzimumu līdztiesību.

K. Pakārkle vaicā par pilotprojektu vienlīdzīgas darba samaksas nodrošināšanai – vai būtu iespējams iegūt vairāk informācijas par šo projekta aktivitāti? Papildus K. Pakārkle norāda, ka Tiesībsarga birojs nediskriminācijas jomā ir pievērsies tēmai par stereotipiem un seksismu reklāmās – vai būs paredzētas aktivitātes par šo tēmu?

D. Kretalovs norāda, ka Latvijai ir jāpārņem ES Direktīvas prasības par vienlīdzīgas darba samaksas nodrošināšanu, tādēļ šobrīd notiek sagatavošanās darbi projekta ietvaros, lai izprastu, kā veiksmīgāk ieviest Direktīvas prasības Latvijā, sadarbojoties ar dažādiem uzņēmumiem Latvijā, kuriem būs jāveic ziņošana par darba samaksas atšķirībām. Jautājumi par vardarbību un seksismu arī tiks iekļauti projekta tvērumā.

Pēc D. Kretalova prezentācijas Komitejas vadītājs aicina projekta “Izvērtējumi pierādījumos balstītas sociālās politikas pilnveidei” vadītāju Anneli Teteri sniegt informāciju par projektu un tā aktualitātēm.

A. Tetera sniedz prezentāciju par projektā “Izvērtējumi pierādījumos balstītas sociālās politikas pilnveidei” plānotajām aktivitātēm un to sasaisti ar dzimumu līdztiesības jautājumiem.

Pēc A. Teteres prezentācijas R. Mencendorfa informē, ka Izglītības un zinātnes ministrijā norisinājās Eiropas Jaunatnes dialoga projekts, kur bija iesaistīti jaunieši. Šajā ciklā uzsvars bija uz iekļaujošas sabiedrības jautājumiem. Projekta ietvaros notika konsultācijas ar vairāk nekā 600 jauniešiem par to, kas ir iekļaujoša sabiedrība. Jauniešu viedoklis ir būtisks un arī jaunieši uzsvēra nepieciešamību veidot izglītojošus pasākumus, kas veicina izpratni par iekļaujošas sabiedrības tēmām.

K. Pakārkle vaicā par pētījumu par neformālajiem aprūpētājiem. Kā tiks izmantoti iegūtie dati un vai ir plānots sniegt kādu palīdzību neformālajiem aprūpētājiem?

A. Tetera norāda, ka pētījuma ietvaros tiks izstrādātas rekomendācijas atbalsta sistēmas pilnveidei neformālajiem aprūpētājiem. Balstoties šajās rekomendācijās tālāk tiks attīstīta arī rīcībpolitika, apzinot konkrētās mērķa grupas vajadzības, kā arī atbalsta iespējas. Tāpat arī būs publikācijas publiskajā telpā, lai aktualizētu šo jautājumu.

Sniegtā prezentācija pēc sanāksmes tiks ievietota LM tīmekļvietnē pie [Komitejas sadaļas](#).

Vienojas:

sniegto informāciju pieņemt zināšanai.

4. Nākamā gada Dzimumu līdztiesības komitejas darba plāns

Komitejas vadītāja vietniece A.Gaile norāda, ka 2024. gadā Komitejā esam veiksmīgi pieturējušies pie apstiprinātā gada darba kārtības plāna. A. Gaile dod vārdu I. Juhņēvičai sniegt informāciju par nākamā gada Dzimumu līdztiesības komitejas plānu.

I. Juhņēviča norāda, ka tika sagatavots provizoriskais 2025. gada Komitejas plāns, balstoties Komitejas locekļu iesūtītajos priekšlikumos izskatāmajiem jautājumiem 2025. gadam. Ir saņemti ieteikumi no Tiesībsarga biroja, Valsts kancelejas, Ārlietu ministrijas, biedrības "Tēvi" un Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības. Šis indikatīvais plāns tika nosūtīts saskaņošanai un papildināšanai Komitejas locekļiem. Līdz šim par darba plānu nav saņemti iebildumi vai papildinājumi. Vienlaikus, ja tomēr kādam no Komitejas locekļiem rodas kādi papildinājumi, tos var iesūtīt Komitejai līdz decembra beigām.

Vienojas:

Apstiprināt provizoriski plānā iekļautos jautājumus ar iespēju tos vēl papildināt, iesūtot priekšlikumus līdz š.g. beigām.

5. Citi jautājumi

Komitejas vadītāja vietniece A. Gaile jautā, vai kādam ir aktualizējami jautājumi sadaļā "Citi jautājumi"?

K. Pakārkle informē, ka novembra beigās Tiesībsarga birojs organizēja pasākumu par agresīvu rīcību internetā pret sabiedrībā atpazīstamām sievietēm. Diskusija fokusējās uz sievietes žurnālistu un ārstu pieredzi ar agresiju interneta vidē. Šī agresija rada ļoti negatīvas sekas vārda brīvībai – šo profesiju pārstāves sāk sevi cenzēt. Diskusija tika veidota 3 blokos – 1. blokā tika apspriesti jautājumi par esošo tiesisko ietvaru, ar pieredzes stāstiem dalījās Latvijas Radio redaktore; 2. blokā runāja pētnieki no Latvijas Universitātes un no NATO Stratēģiskās komunikācijas izcilības centra. Savukārt 3. blokā tika apspriesti tiesībsardzības mehānismi. Kopumā bija veiksmīga diskusija un ir nepieciešams aktīvs darbs pie šīs problēmas risināšanas.

R. Mencendorfa, runājot par agresiju interneta vidē, norāda, ka šobrīd dažādos sociālajos tīklos bieži vien parādās ļoti negatīvi ar dzimumu saistīti stereotipi. Īpaši tas ir redzams platformā Threads, kas sevi pozicionē kā alternatīvu populārajai mikroblogošanas vietnei "X". Ir nepieciešams domāt par komunikāciju šajā jomā.

Komitejas vadītāja vietniece sēdes noslēgumā informē, ka nākamā Dzimumu līdztiesības komitejas sēde ir plānota 2025. gada martā. Pateicas visiem Komitejas dalībniekiem par aktīvo iesaisti 2024. gada Komitejas sēdēs.

Sanāksmi slēdz plkst. 15:40

Sanāksmes vadītājs

I. Alliks

Sanāksmes protokolētājs

I. Juhņēviča

Dokuments parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu